No. 17. Ao. 1850.
Donderdag, 7 Februarij.

SURINAAMSCHE COURANT EN GOUVERNEMENTS ADVERTENTIE BLAD.

Gouvernements-Secretarie.

PARAMARIBO, *den 4 Februarij* 1850.

Bij Gouvernements-resolutie van den In. dezer Maand No. 146, is aan den Heer J. A. Serquet, ten gevolge van deszelfs vertrek uit de divisie *Beneden Commewijne*, een eervol ontslag verleend als Burger-Kapitein dier divisie, en is in diens plaats als zoodanig benoemd, de oud Burger-Kapitein der divisie *Saramacca* W. Maijnard.

De Gouvernements-Secretaris,
J. Æ. LISMAN.

Gouvernements-Secretarie.

PARAMARIBO, *den 6 Februarij* 1850.

(3332) Alzoo P. Ringeling, zich bij rekest tot het Gouvernement heeft gewend, met verzoek dat aan den minderjarigen Willem Nicolaas Vincke, worde toegestaan, om met weglating van zijnen familienaam van Vincke, voortaan dien van *RINGELING* aantenemen.

Zoo worden degenen, die vermeenen mogten redenen van bezwaar daartegen te hebben, in de gelegenheid gesteld, om binnen den tijd van zes weken na de dagteekening dezer, daarvan aanteekening ter Gouvernements-Secretarie te doen.

De Gouvernements-Secretaris,
J. Æ. LISMAN.

Administratie van Financien.

Ter voldoening aan art. 4 der Publicatie dd. 13 September 1849 (Gouvernements Blad No. 9) wordt ter kennis van het algemeen gebragt, dat voor eene tegen Nederlandsche Muntspecien ingewisselde *vier en twintigste* som van *f* 10,000,00 aan *Schatkist-billetten* van *f* 100,00 op heden zijn gebiffeerd en buiten omloop gesteld *Honderd Stuks* voorzien met de navolgende nummers, als:

No.	No.	No.	No.
12	2,805	6,727	10,349
49	61	834	91
209	3,080	7,019	7
92	212	62	611
332	77	112	8
45	99	41	713
454	505	52	821
755	94	252	994
904	772	318	11,025
66	4,283	9	58
1,015	334	348	143
130	73	788	58
208	701	8,014	66
93	90	9,047	207
629	3	78	27
39	905	130	337
772	5,101	353	652
2,011	396	458	711
131	831	606	49
271	61	945	60
599	924	10,034	917
754	9	57	12,144
84	6,543	67	234
802	70	128	529
41	97	35	618

Paramaribo, den 4 Februarij 1850.

De Administrateur van Financien,
CH. LEERS.

De *Koloniale Ontvanger en Betaalmeester*, herinnert bij deze belanghebbenden aan de voldoening, vóór het einde dezer maand, van de navolgende belastingen:

Landtaxen of *Akkergolden*,
Erfpachten,
Bruggen en *Wegengelden*, en
Plaisier–Paarden en *Rijtuigengelden*.

Paramaribo, den 4 Februarij 1850.

HELB.

Transport.

Den 2den Februarij 1850. Pauline Henriette Balfour van Burleigh, echtgenoote van P. W. Egers. Louis Charles Balfour van Burleigh en Johanna Werdinandina Pauline Balfour van Burleigh, echtgenoote van J. A. van der Muelen, in relatie van mede-erfgenamen van wijlen Patrick Balfour van Burleigh en Henriette Gerardina Wilhelmina Changuion, in leven echtelieden, — aan C. G. P. Balfour van Burleigh, ieder van $\frac{1}{16}$ aandeel in de Plantaadje *Meerzorg* c. a., aan de rivier *Suriname*.

Paramaribo, den 4 Februarij 1850.

De Griffier bij het Geregtshof,
(843) A. VAN MEERTEN.

Heden Morgen ten 9 ure,

OPENING der inschrijvings-billetten op de geannonceerde

48 Balen schoone *Katoen*,

van Plantaadje *Sarah*, ten overstaan van den Heer Gecommitteerde uit het Geregtshof tot de zaken van Curatele en Sequestratie. (3330)

Paramaribo, den 7 Februarij 1850.

Noord - Amerika.

Aan eene beschouwing, omtrent het ontworpen adres tot inlijving van Canada in de Vereenigde Staten, voorkomende in de *Times*, ontleenen wij het volgende, nopens dit, voor Engeland, zoo gewigtig onderwerp:

Er kan misschien in twijfel worden getrokken, of wij ook te veel gewigt aan het bedoelde adres hebben gehecht, en zonder iets terug te trekken van hetgene wij gezegd hebben van de gematigheid van toon en bewoording, die dit adres kenmerkt, zoo erkennen wij, dat het grootelijks de vraag is, of het werkelijk het verlangen van de meerderheid der bevolking van Montreal te kennen geeft, en dat, al ware dit ook het geval, de stelling van Montreal voor het tegenwoordige niet zoodanig is, van tot maatstaf voor het algemeen in Canada heerschend gevoelen te kunnen dienen.

Montreal heeft zich in de laatste tijden door zijne woel en partijzucht gekenmerkt, onderscheiden redenen hebben hiertoe medegewerkt. Het bestaat uit twee onderscheidene bevolkingen, beide zeer ligt geraakt en zeer vatbaar voor de meest tegenstrijdige indrukselen.

Dan eens vervoert eenstemmigheid in het godsdienstige hen tot de uiterste verbittering tegen alle andere secten, dan weder drijft het verschil van afkomst hen weder tot daden van geweld, ten uiterste strijdig met elk beginsel van godsdienst. Dan eens zijn zij Katholijken, met alle Katholijken tegen alle Protestanten verbonden; dan weder vertoonen zij zich als Iersche Celten, ten gevalle van Groot Brittannië en vooral van de Oranjepartij aldaar den oorlog aan hunne Gallische mede-ingezetenen aandoende. Bij deze oorzaken van twist tusschen de lagere klassen voegen zich nog andere oorzaken van misnoegdheid onder alle rangen in Montreal. Het was de groote stapelplaats voor den handel van uitvoer, toen de Canadasche voortbrengselen door beschermende tarieven begunstigd werden, en in tijden van beroerte en van gewigtige discussien was het de zetel van het gouvernement; maar de beschermende tarieven zijn ingetrokken, en de handel lijdt hier tijdelijk schade bij; er is voorgesteld, om den zetel van het toekomstig gouvernement naar elders over te brengen. Wordt dit voornemen ten uitvoer gelegd, zoo zal Montreal hierdoor veel aan invloed verliezen en ook op nieuw in zijne verdere belangen benadeeld worden. Het is derhalve geen wonder, dat er misnoegdheid heerscht onder de burgerij van Montreal en dat zij dit onbewimpeld te kennen geven, het is veeleer te bewonderen, dat dit misnoegen zich in zoo gematigde bewoordingen openbaart.

Montreal zelf nu daargelaten, zoo lijdt het bijna geen twijfel of de begeerte naar de inlijving kan in de provincie van het vereenigd Canada geene diepe wortels geschoten hebben. De blijken hiervan zijn zoo sterk als algemeen. De gouverneur is bij zijne jongste rondreize alom met geestdrift en hartelijkheid ontvangen. De enkele uitzonderingen van verwijdering en van woeling, die zich hier of daar hebben mogen vertoonen, zijn toe te schrijven aan dezelfde oorzaken, die onlangs de rust van het Noordelijk Ierland hebben beroerd, te weten aan de heftigheid der Oranjefactie; zoo dat het gevaar, hetwelk de instandhouding van het Engelsch gezag mag bedreigen, geenszins ontstaat uit zucht voor republikeinsche instellingen, maar uit overdreven ijverzuchtige zorg voor de prerogativen der Engelsche Kroon. Wanneer de vertegenwoordiger van de Kroon aleens eenige beleediging ondervindt, zoo wordt hem die aangedaan van den kant, juist van hen, die beweren, dat het volk te veel, de Souverein te weinig magt heeft. Dit zonderling verschijnsel bevelen wij aan de bijzondere overpeinzing van hen, die het Canadasch misnoegen aan zucht tot republikeinsche instellingen en democratische losbandigheid toeschrijven, iets, waarin wij zeer met hen van gevoelen verschillen. Wij stellen vast, dat zij die het hardst om de inlijving schreeuwen, het meest ongaarne de vervulling van hunne bedreiging zouden zien, en daargelaten een enkel, hoogstens een paar personen, die welligt hooge posten in de groote republiek der Vereenigde

Staten zouden kunnen bekomen, zouden zij, die thans het luidst om de inlijving roepen, als Amerikaansche burgers personaadjen worden van nog veel minder beteekenis, dan zij thans als Engelsche onderdanen zijn.

Ook is het reeds opmerkelijk, hoe veel zorg de voornaamste staatslieden reeds nu aanwenden, om later te kunnen doen blijken, dat zij zich tegen het plan der inlijving hebben verzet. Het zou ook niet gemakkelijk zijn te bepalen, wie het eigenlijk zijn, die de partij der inlijving in Noord Amerika uitmaken. Zou het de Fransche bevolking wezen? Maar deze zou bij de vereeniging geheel onder de massa der Celtisch-Saxisch-Duitsche bestanddeelen versmelten. Zou het de Britsche bevolking van het oostelijk Canada zijn? Maar deze heeft tot dus verre niet stoffelijk van de jongste staatkunde van Engeland te lijden gehad. Het beschermend stelsel had weinig te hunnen voordeele uitgeregt; de vrije handel doet zulks weinig te hunnen nadeele. Zij hebben weinig reden tot morren of klagen. De inwoners van het westelijk Canada hebben het meest geleden; zij hebben zich onverhoeds hun aandeel in het monopolie op eene groote markt zien ontnemen, zij hebben zich onverwacht aan al het gevaar eener groote mededinging zien blootstellen, zij mogen hierover ontevreden zijn; maar voor het meerendeel zijn zij ultra-Royalisten, en hoe zouden zij dus ter gunste van een republikeinsch stelsel zamenspannen? Dit voor geheel onmogelijk te verklaren, zou evenwel te sterk gesproken zijn; Europa heeft ons in de laatste tijden bewezen, dat in het staatkundige niets onmogelijk is.

De Huishoudelijke instellingen bij de Dessa's (dorps) bewoners op Java, ten opzigte van de wijze, waarop de velden voor den Rijstbouw onder hen worden verdeeld.

De hoofden en priesters uitgezonderd, die een eigen standpunt hebben, bestaat er bij de bevolking eener dessa eene rangschikking, volgens welke de sawa [rijst] velden, onder haar worden verdeeld. De onderscheidene benamingen daarvan zijn: 1o. Kramans; 2o. Pengliendongs; 3o. Ngelliendongs; 4o. Somahau; 5o. Predjoko; 6o Mora Kakie of Merkakie; 7o. Kakie Kakie; 8o. Rondo Tjalook.

Kramans heet men de zoodanigen, die voor den arbeid geschikt, op zich zelven wonen, hoofden van huisgezinnen zijn en daarom onmiddellijk deel hebben in den landbouw. Hierbij echter wordt nog ancienneteit in acht genomen en de klasse der Kramans verdeeld in oudste Kramans, middelste Kramans, achterste Kramans; bij de verdeeling der rijstvelden, die elk jaar op nieuw plaats heeft, worden dan aan de oudste Kramans de beste, aan de middelste Kramans de middelmatige en aan de achterste Kramans de slechte velden toegewezen; doch wordt bij iedere nieuwe verdeeling, dat bij beurten omgewisseld.

Die velden nogtans, welke *door erfenis of eerste ontginning* verkregen zijn, maken daarop eene uitzondering. Zij worden niet verdeeld, maar blijven het onbetwistbaar eigendom van den regthebbenden.

Eenig en alleen heeft de klasse der Karmans een uitsluitend regt op den gemeentegrond en op deszelfs verdeeling onderling; het regt van aandeel echter van de hoofden en priesters daarvan uitgesloten; doch, daarentegen zijn zij gehouden tot allen verpligten arbeid (zoogenaamde heerendiensten) *in* en *buiten* de dessa's, wanneer zij daartoe worden opgeroepen.

Pengliendongs noemen zich degenen, welke uit den stand der Kramans zich tot het gevolg en de bedieningen der dessa's-hoofden verbinden, doch den afstand moeten doen van het regt van aandeel in de bebouwing der velden, hetwelk zij als Kraman bezaten; nogtans met behoud van aanspraak op die gronden, welke, bij de verdeeling der Kramans, om de eene of andere reden, door deze niet in kultivatie worden gebragt; door zich op zoodanige wijze te verbinden, verkrijgen zij de vrijstelling van *alle* heerendiensten, die uitgezonderd, welke het dessa's-hoofd van hen kan vorderen.

Ngelliendongs zijn vreemdelingen, geschikt voor den arbeid, die vrouw en kinderen hebben, maar geen eigen huis bezitten en bij de Kramans inwonen; zij hebben geen regt op den grond, noch dat van bemoeijing met de verdeeling van denzelven; aan hen wordt, of een gedeelte van den grond van den Kraman, bij wien zij inwonen, toegewezen, of zij helpen dezen in zijnen landelijken arbeid; strikt genomen mogen heerendiensten niet van hen gevergd worden; doch bij ziekte of andere ongelegenheid van hunnen gastheer, verrigt hij die voor hem.

Somahaus zijn bloed- of aanverwanten van den Kraman, die bij hem inwonen. Zij nemen geen onmiddellijk deel aan den landbouw, verrigten ook geen heerendiensten; zij zijn bloot helpers bij den huis- en veldarbeid en dienen mede als plaatsvervangers bij heerendiensten. Deze toestand echter duurt slechts voort, tot twee a drie jaren nadat zij gehuwd zijn, als wanneer zij in de cathegorie vallen van eigen hoofden van huisgezinnen.

Predjokos zijn zonen van Kramans, van 16 jaar en daar boven; zij kunnen echter beschouwd worden als begrepen te zijn in de klasse der Samahaus.

Moera Kakies of *Merkakies* zijn dessa'shoofden die als zoodanig hun ontslag hebben verkregen of gevraagd: zoogenaamde *don kollans* (oude gedienden.) Zij krijgen een aandeel in de rijstvelden in de verhouding tot de helft voor, hetgeen eenen Kraman van de 1e. klasse wordt toebedeeld; zij zijn daarenboven gedurende twee of drie jaren van alle heerendiensten vrijgesteld; zij worden ook wel in zaken van het dessas-bestuur geraadpleegd; is die tijd om, dan komen zij weder in de klasse der vaste ingezetenen, *Kramans*, en vallen daardoor in al derzelver voorregten en verpligtingen.

Kakie Kakie zijn de bejaarden, die een zestigjarigen leeftijd hebben bereikt; zij hebben geen aandeel meer in den landbouw en zijn ook vrij van alle heerendiensten; hunne kinderen treden in hunne plaats op en voorzien in hun onderhoud.

Rondos Tjalook zijn weduwen van Kramans en die volwassen zonen hebben (predjokos); aan haar wordt een aandeel in den rijstbouw toegewezen, voor de helft van wat een Kraman van de 3de klasse krijgt; is zij echter de weduwe van een Kraman die door erfenis of eerste ontginning eigendom van grond bezat, dan gaat het regt op haar over, mits zij in staat is den grond te doen bebouwen; anders valt die grond aan de gemeente terug; heeft zij zoons, die minderjarig zijn, dan treden zij bij meerderjarigheid [bahlier) weder op in de regten van hunnen overledenen vader.

Ten aanzien van de overerving van het *bruikregt* der velden voor den akkerbouw, bestaat nog altijd de aloude gewoonte *adat*, dat dit van den eersten ontginner overgaat op deszelfs wettige erven, zoo als die door den Koran worden aangewezen; mits onder de uitdrukkelijke voorwaarde, dat deze de middelen heeft, om ze te bewerken; anders verliest hij dit regt.

Bij verhuizing en terugkeering van en in de oude plaats hunner inwoning, bestond voorheen de *adat*, dat den terugkeerende dan slechts de helft toekwam van den grond, waarop hij vroeger aanspraak had; thans is dit veranderd en verliest hij bij het verlaten zijner dessa zijn regt geheel en al.

Uit deze beknopte schets van eenige huishoudelijke instellingen, bij den Javaan in zwang, is ligtelijk na te gaan, dat eene inbreuk daarop de grootste voorzigtigheid vordert.

Producten-Handel.

De op den 5den dezer, bij inschrijving verkochte 30 vaten Suiker van plantaadje *Bent'shope* hebben opgebragt 6,41 cent.

SCHEPEN IN LADING.

Naar Amsterdam.

Allersma, kapt. R. W. Vos, adres bij H. Degenhard.— Sluit *HEDEN*.

Eliza, kapt. D. H. Dirks, adres bij J. Lyon. Sluit Vrijdag den 8 dezer.

Phœnix, kapt. de Boer, adres bij Gisius & Co. Sluit 9 dezer.

Louisa Christina, kapt. L. C. Peters, adres bij H. Degenhard. Sluit 9 dezer.

Braamspunt, kapt. G. E. Swart, adres bij J. J. Leijsner. Sluit 15 dezer.

Astrea, kapt. J. A. de Lang, adres bij H. Degenhard. Sluit 25 dezer.

Naar Rotterdam.

Diana, kapt. E. R. Teijleman, adres bij van West en Co.—Sluit 8 dezer.

ADVERTENTIEN.

Tooneel - Genootschap: THALIA.

Zevende Representatie in het Abonnement. *BENEFIT* voor Mevrouw WESSELS. MAANDAG, den 11 Februarij 1850:

DE BRAVO

EN DE

Venetiaansche VROUW,

Beroemd Tooncelspel in *vijf* bedrijven en *acht* Tafereelen, naar het Fransch van Anicet Bourgeois, met fraaije *Decoratien* en *Costumes.*

De Secretaris,
[1175] H. F. WESENHAGEN.

Surinaamsche Maatschappij:

Tot Onderlinge Welvaart.

[1329] Algemeene Vergadering, op aanstaanden Dingsdag den 12 Februarij 1850, 's avonds om *half acht* uur, ten huize van Mejufvrouw L. B. J. Hertzberger, aan de *Maagden Straat.*

J. SAMUELS

heeft de eer het geacht publiek te berigten, dat hij met de laatst gearriveerde Schepen ontvangen heeft

Een assortiment Muziek-stukken,

voor Piano, Fluit, Viool, enz., *Zang-Muziek* voor *alle* Stemmen, — *Viool, Guitar en Violoncel Snaren, Vioolkammen, Schroeven en Sourdines, Fluitwessers,* MUZIEKPAPIER in soorten en *METHODES* voor fluit en dito voor Piano.
[875] *Paramaribo, den 6 Februarij 1850.*

Gedrukt bij J. C. MULLER Az.